

Barúwa ya Yaakúupu Mulongooryo

Muuntu ^aandika barúwa ihi, ni Yaakúupu. Uhu Yaakúupu ni umwi wa vanduu va Yéesu ajáa (Matáayo 13:55). Yaakúupu uhu, si Yaakúupu manduu wa Yooháani (Matáayo 4:21), au Yaakúupu sha Alufáayo (Matáayo 10:3) tuku. Mpindi ^aandikáa barúwa ihi, yeeye ni mulongooli wa vaantu ^vamuruma Yéesu uko Yerusaléemu ajáa (Mirímo ya Vatumwi 15:12-13). Paúli amwaanirira “Ngururyo” yo muruma Kirisitü (Vagalatía 2:9). Kati ya myaaka ya 62-69 keende Kirisitü ^avyaalwa, vavi va Kirisitü vajáa vamuulaa Yaakúupu sa kura kumuruma kwaachwe Yéesu Kirisitü. Na barúwa ihi Yaakúupu iiyandika de uulawe.

Barúwa ihi, Yaakúupu avaandikira vaantu ^vamuruma Yéesu va Kiyahúudi ^veene vajáa vatija múuji wa Yerusaléemu, ^vakiingirirwe ni Vayahúudi ^veene vajáa vamusita Yéesu Kirisitü. Ava noo ^vamuulaa Sitefáano (Mirímo ya Vatumwi 7:54-8:3). Vaantu ^vamuruma Yéesu avo vajáa viipasa isi joosija Yudéea, Samaría, Foiníke na Síria (Mirímo ya Vatumwi 8:1; 11:19). Iki noo ^chooreka Yaakúupu avaanirira vaantu ava, “nkolo ikimi na iviri ^ng’eene jeenera weeru yoosi” (1:1).

^Cheene Yaakúupu avawyíira ava vaantu aha barúwii, ni kwíimírira neeja kura kumuruma

kwaavo Yéesu na kuvawiyira ^vyeene vari kiikala mpiindi ja uturikiri (1:2-15). Avakaan'ya vaantu ^vamuruma Yéesu vareke kvasinanala vaantu (2:1-11). Alumirirya kumuruma kwaavo Yéesu koonekane ko tñmama masáare maaja (2:14-26). Kei, avalairirya vandoolaanga neeja ndimi jaavo, kari varekere jikorerye mooto si ^urímaa tukü (3:1-12). Kiintü chiingi ^alumirirya ni kumuruma Yéesu, kvaloombera valwíri na kuvahaka makuta valwíri kwa irina ra Mweeneyyoosi (5:13-16).

^Vyeene Kitáabu iki Chagavwa

Lumbi na kuyerwa 1:1-18

Kuteera na kñtñmama 1:19-27

Kari tñdoosinanala vaantu tukü 2:1-13

Kuruma Yéesu koónekanaa kwa nteendo njija 2:14-26

Kwiimirira lurimi na tooti ya kurumwii 3:1-18

Kari tñve vijeengi na masáare ya weerü tukü 4:1-5:6

Tuyimirirye uturikiri na tñdooloomba ko ruma 5:7-20

Lumbi ya Yaakúupu

¹ Yaakúupu, mñtámwa wa Muhungü na wa Mweeneyyoosi YéesuKirisitu, lumbi kwa nkolo ikimi na iviri ^ng'eene jeenera weerü yoosi.

Tooti na Kumwiilaangya Yéesu

² Ee vanaviitü eryi mitima katì ^mooyerwa kwa njira ^jísimiresimire.

³ Nyuunyu mwamányire kuyerwa kwa kuruma kwaanyu kwabwéeyaa mñdahe kuyimirirya.

4 Kuyimirirya kwaanyu moosaakwa mukukiimikirirye, sa m̄uve vaant̄a ^vakangaala kei ^vakiimikirira, si ^mookeehekerwa ni kiint̄a baa k̄imwi.

5 Maa kaa, kooni umw̄i waanyu yoosova tooti, am̄loombe Mul̄uungu. Yeeye asiina it̄ma t̄ku na avahéeraa voosi ^viri foo na kei Mul̄uungu si av̄ikaa ikuundi mutimii t̄ku, k̄am̄heera ari.

6 Maa kati yooloomba ni mpaka arume baa kari ave na wiikovereri t̄ku, sa m̄uant̄a ^ari na wiikovereri ni ja ip̄unta ra mayiya, rira ^risúmw̄irwe ni mpeho no rutwarutwa k̄nu na k̄nu.

7 M̄uant̄a ja uwo, kari iisee turya ari kiint̄a chochoosi fuma kwa Mweenevyoosi t̄ku.

8 Yeeye ni ja iwalaanga ari, iikóvererakovereraa k̄yeenda kwaachwe koosi.

Ukiva na Usúngaati

9 Haaha mwaanaanyu ura ^ari isi iid̄umbe na eerye mat̄ima sa Mul̄uungu amwiinula.

10 Viivyo baa musúngaati ne eerye mat̄ima kati ^yookiimiwa na isi, sa looseeka ari ja mal̄uva ya isekii.[⊗]

11 Mwaas̄ wat̄alaa na ivááva raachwe, ^reene ruúmyaa masaambi. Mal̄uva ya masaambi yaláhalaa na k̄booha kwaachwe kwarímira. Noo jeyyo, musúngaati ne k̄uma ari ng'ang'ala na mirimo yaachwe ^atúmamaa.

K̄yerwa

12 Atalarive m̄uant̄a ^ayímirirya mpiindi jo yereniwa, sa kooni asiindire uko k̄yereniwa,

[⊗] **1:10** Laanga Yeremía 9:22-23.

heewa ari itáaji ra nkaash ^reene Muluungh iichuunga kuvaheera vara ^vamweenda.

¹³ Kooni munth yooyerwa kari asee jei tuku, “Nooyerwa ni Muluungh.” Sa Muluungh si ayérwaa ni uvi tuku baa kei yeeye si ayéraa munth yoyoosi tuku.

¹⁴ Maa kaa, kira munth ayérwaa kati ^anwéeríire na ^akwáatikire ni uláku waachwe mweeneevyo.

¹⁵ Haaha ura uláku ^uri smhla inda, wavyáalaa uvi na ura uvi ^uri kangaala wavyáalaa wulalo.[☆]

¹⁶ Vanaviith naveenda. Kari mukóoverwaa tuku.

¹⁷ Kira kiinth ^chabooha na kira kiinth ^chakiimana chafúmaa mweeri, chakiima fuma kwa Muluungh Taáta, yeeye noo Taáta wa vimri vyoosi kurumwii. Yeeye si aválandhkavalandhkaa tuku, baa kei asiina ivala ro valandhkavalandhkaa tuku.

¹⁸ Kwa muryuungh waachwe, yeeye atvyaala kwa isáare raachwe ra kikomi, sa tuve vaachwevaachwe mbere ya viinth ^avuumba, kei tuve ja mpóryo ya viinth ^vichwíirwe vy a ncholo.

Kuteerera no Tumama

¹⁹ Vanaviith naveenda. Kwaatyi isáare iri! Nyuunyu mwaanghhe kundooteerera na kari mwaanghhe kundooleusika tuku, baa kari mwaanghhe kundookalala tuku.

²⁰ Sa kooni munth akálíire si ari daha tumama uwoloki ^mweene Muluungh asáakaa tuku.

²¹ Sa jeyyo, fweiti na kuli kosu joosi na uvi waanyu woosi, muhokere ko kiloombererya na isáare rira ^rahaandwa kwaanyu ^reene radáhaa kulamuriryia nkaash yaanyu.

[☆] **1:15** Laanga Varúumi 5:12, 21; 1 Vakoríinto 15:56.

22 Maa kaa, mæve vatamami va isáare na kari mæve vateereri vii tuk, kñu mookoovera mitima yaanyu.

23 Muuntu yoyoosi ^atéereraa isáare baa ritumama tuk, uhu ni ja muuntu ^iilángaa buuwo yaachwe kiwóowi.

24 Muuntu uwo ^ari humala kwiiyona, atámanyaa, na hahara arímiryaa ^vyeene ari.

25 Maa kaa, muuntu ^íirikanaa Miyo ya Maluungu ^yakiimana na ^yaréetaa uhúuru fuma kwíimírira na ni uvi, uwo iisimire. Kooni muuntu uwo atúubire tuuba Miyo bila yoormiryaa ^cheene atéiire, uwo talariwa ari kwa yara ^meene atámamaa.

26 Kooni muuntu yookiyyona yeeye ni muuntu ^amweéryaa mutima Maluungu na si akítiraa lurimi lwaachwe, muuntu uwo ni iikóoveraa vii, díini yaachwe ni kiintu kisiina.

27 Díini ^iri mpeho, ^isiina kosu ^irúmwaa mbere ja Maluungu Taáta wiit na noo ihi, kavaambiriryu varekwa na valala na uturikiri waavo no kwiiyímíriira udiire saambulwa ni uvi wa weeru.

2

Kusinanala Vaant

1 Vanaviit ^mumwiilángya Mweenevyoosi wiit YéesuKirisit, Mweenevyo wa Nkongojima, kari mufákulaa vaantu tuk.

2 Baa ja tusee, kooni uújire muuntu na mwijiing-wi waanyu, ^ari na péete ya saháabu na ^iirúwikire ìingo ^jabooha, maa kei uje makiva ^iísasavire ìingo ^jasakahala, jooli mubwéeyyaa?

3 Nyuunyu māmānyémyaa ᾱra māauntā ^iirúwikire īingo ^jabooha na māmāséaa, “Ikala aha haantu ^habooha,” na ᾱra mākiva māmāséaa, “Weewe īma hara,” au “Ikala aha isi ya ibambari ra majeo yaani.”

4 Eri, ᾱwo si ări usinanali tuku wuu? Na kei, si ări ulamuli māvī fuma mitimii yaanyu tuku wuu?

5 Teereri vanaviitā va mutimii. Eri, Māluungū si avasaawula vakiva va īhi weerū vave vasúngaati vo mwíilaangya Yéesu na vahokere Ȑtemi Māluungū ^iichuunga kūvaheera vara ^vamweenda tuku wuu?

6 Maa kaa, nyuunyu moomuchwa mati mākiva. Eri, si avo vasúngaati noo ^vavoóndomereryaa no ^vatwaala na balásii tuku wuu?

7 Eri, si avo noo ^vahíintikiraa irina riija ríra ^reene mwaheewa tuku wuu?

8 Kíomi, kooni mookiimikiriryaa ᾱra Ȑmwí wa Miiro ya kítemi īra ^yasea, “Mweende mwíiwaako ja ^vyeene wiiyenda mweeneevyo,”[✳] tūmama mwíise viija.

9 Maa kaa, kooni moosinanala vaantu, mātaange bweeyya mwíise ᾱvī na īra Miiro valamūrira yiise nyuunyu mwíiwúnaa.

10 Sa māauntā yoyoosi ᾱra ^akwáataa Miiro yoosi, maa kaa, akasaambula Ȑmwí vii, ᾱwo valwa ari asáambwiire Miiro yoosi.

11 Sa ᾱra ^mweene asea, “Kari ᾱyéendaa na muki wa māauntā tuku,” kei asea, “Kari wū́laa tuku.”[✳] Sa jeyyo kooni si ᾱyéendire na muki wa māauntā, maa kaa, wū́laire, weewe uwúnire Miiro.

[✳] **2:8** Laanga Valáawi 19:18. [✳] **2:11** Laanga Ufumo 20:13-14; Nkumbukíra ya Miiro 5:17-18.

12 Sa jeyyo, luusiki no t̄mama ja vaant̄ ^m̄ri lam̄rirwa n̄i Miro ira ^ivafúmyaa k̄unt̄ ^moondomereriwa.

13 Sa k̄heewa irya kusiina mbavariri kwa m̄unt̄ ura ^asiina mbavariri t̄ku. Maa kaa, mbavariri ya M̄l̄anḡ veera iri mweeri ya k̄heewa irya.

Kuruma na K̄t̄mama Mirimo Miija

14 Ee vanaviit̄ k̄náalo che kwatiite m̄unt̄ k̄sea amuruma Yéesu na k̄n̄ si yoobweeyya viint̄ viija? Eri, kuruma uko ifaanaa kum̄lamuriryē wuu?

15 Eri, baa ja kooni mwaaniit̄ au ir̄amb̄ riit̄ avawa ni usava wa ingo au chákurya,

16 na umw̄i waanyu kooni amuséire, “Ukafika nkaash, ukoota mooto nkaash na uve na mwiikuto m̄uja,” baa kumwaambiriryā ingo na chákurya t̄ku, ni k̄náalo che ^mwatiite?

17 Noo jeyyo, kumuruma Yéesu baa k̄va na mirimo ^ítámanyā'ya na k̄ra kumuruma, uko kumuruma kwaakwya.

18 Maa kaa, m̄unt̄ umw̄i sea ari, “Weewe umwiláangyaa Yéesu, na niini natámamaa mirimo miija.” Haaha hooni ndaира kumwiilaangya kwaako Yéesu baa kubweeyya viint̄ ^vitámanyā'ya t̄ku, naani kulaira ndiri kumwiilaangya kwaani kwa mirimo yaani.

19 Uruma kwatiite M̄l̄anḡ umw̄i vii. Vya-booha! Baa mirim̄ m̄ivi yarúmaa na yatétemaa n̄i woowa.

20 Eri, weewe m̄unt̄ m̄hoho, saaka wiise ulairwe kuruma k̄ra si ^kutámanyā'ya na mirimo si kiint̄ t̄ku wuu?

21 Eri, baaba wiitu Aburaháamu si avalwa ni muwoloki sa kira ^atumama ^akamutoole mwaana waachwe Isaka ave mpóryo masabáahwii tuku wuu?

22 Konna wiise wuu? Kuruma kwa Aburaháamu kwatamanyan'yáa na mirimo yaachwe na ^vyeene kuruma kwaachwe kwakiimikiririwa ni mirimo ^myeene atumamáa.

23 Jeyyo, yakiimikiririwa Masáare ^Yari Mpeho yara ^yasea, "Aburaháamu akamuruma Mulungu, sa jeyyo, Mulungu akamuvala Aburaháamu ni muwoloki,"²³ ne aanirirwa kijeengi cha Mulungu.

24 Mwiíne wuu? Muuntu aválwaa ni muwoloki kwa mirimo yaachwe na si ko muruma Mulungu kookweene vii tuku.

25 Noo jeyyo, baa Raháabu muhéngeeti, si avalwa ni muwoloki sa viintu avahokera vara vuurikiriri akavaambira vatweere na njira yiingi tuku wuu?²⁵

26 Ja viintu ^viri, kooni muviri usiina nkeeho, uwo waakwya, noo ^vyeene viri kwa muuntu ^amurúmaa Mulungu baa kubweeyya mirimo ^ítámanyan'yaa na kuruma kwaachwe tuku.

3

Lurimi

1 Vanaviitu, kati yaanyu kari kundoova na vakinindya va isáare ra Mulungu ^vari foo tuku, sa mumányire siku ya ulamu Mulungu lo tulamurira ari suusu vyahuumba klookya viingi.

2 Suusu voosi tahón'yaa kwa njira ^jiri foo ^jiísimiresimire. Kooni amwaari muuntu si

²³ **2:23** Laanga Ncholo 15:6. ²⁵ **2:25** Laanga Yooshúa 2:1-24; 6:22-25.

^ahón'ya kwa yara ^aláusaa, uwo ni wa kíkomi na adáhaa kwíimíriira m̄virí waachwe woosi.

³ Tavíkiraa vipíni milomwii ya faráasi sa jindootteera, kwa njíra ijo tajilongoola m̄ivíri yaavo yoosi vuu.

⁴ Viivyo baa méeli, baa neembe ni nkéála m̄anumáunü na yakéndulwaa ni mpeho ^yaháumba, yalóngoolwaa ni usukáani muduudi na yadómaa na kúuntü kokoosi ^kweene m̄alongooli asáakaa idome.

⁵ Viivyo baa lurimi ni kiintü kiduudi vii muvirii, maa kaa, chiíneengaa m̄anumáunü vii. Iririkane ^vyeene kooto kaduudi kadáhaa mala isaka ra looviwo.

⁶ Lurimi nolo ni mooth! Kati ya viintü vyoosi ^viri muvirii, lurimi noo weerü ya mavi. Lwamásáambülaa m̄uuntü vuu na lwakóreryaa mooth kuri nkaasü yaachwe yoosi. Na loolo lwakóreriwa mooth wa Jehénamu.

⁷ Vaantü vadáhaa temerera maka ja isekii na ja kaayii ja kíra ivala, ndee ja kíra ivala, viintü ^vitámbaalaa vya kíra ivala na viintü vyoosi vya mayiyii, na vawaayya kuvitemereraya vyoosi.

⁸ Maa kaa, kusiina muuntü ^adáhaa temerera lurimi lüdiire lüusa üvi tukü. Lurimi ni üvi si ^ütülaa. Kei lwamema kinyéruumbe ^chüülaa vaantü.

⁹ Kwa lurimi tamudúumba Ijüva Taáta wiitü. Na kei kwa lüulo lurimi, twajámíraa vaantü. Avo vaantü vuumbwa ni Mulüungü kwa buuwo yaachwe. [◊]

¹⁰ M̄ulomwii umwi, m̄uumo tadúumba na tajúmaa. Vanaviitü, vyavíihä küva jeyyo!

[◊] 3:9 Laanga Ncholo 1:27.

11 Eri, nchóonko imwi ifaanaa ikafumya maaji ^yari mwerere na ^yari ushangu wuu?

12 Vanaviitü, musaambu watúungaa saitúuni wuu? Au m̄asabíbu watúungaa saambu wuu? Noo viivyo, nchóonko imwi si iri daha fumya maaji ^yari mwerere na ^yari usangása tukü.

Tooti Ifúmaa Kurumwii

13 Ni ani umwi waanyu ^ari na tooti na miryúungu? Uwo oonekye ayo kwa njira ya mwiikalo waachwe muuja na kwa mirimo yaachwe ^myeene atúmamaa ko kiiheembererya na kwa tooti.

14 Maa kaa, kooni mitima yaanyu yamema kivina ^kiri na ushangu na kuviihya inda, kari mwiíva kipeembe tukü na kari muláusaa uloongo haantu ha kimáári tukü.

15 Tooti ^iri jeyyo, si ifúmaa kurumwii tukü ni kari weerü ifúmaa, si ya mutimii tukü na ni ya Irima reeneevyo.

16 Sa kira haantu ^hari na kivina na muuntü kwilaanga yeemweene vii, aho, hatiite isoso na kira ivala ra uvi.

17 Maa kaa, tooti ^ifúmaa kurumwii ni uteréere iri, yeenda mwiikalo muuja, yahola na yaviíririkanaa vaantu viangi, yaláangaa na riiso ra wuuja na yatiite ndiwa njija. Si isinanalaan vaantu tukü, na isiina ulááhi tukü.

18 Vaantu va mwiikalo muuja mpiindi ^voohaanda mwiikalo muuja ja mbeyü, vuúja joochwa uwoloki mbere ya Mweenevyoosi.

1 Nkoondo na wiitóoli ní hai ^vyoofuma k̄erí nyuunyu? Eri, s̄i vyoofuma ulákwii ^woolwa nkoondo na miviri yaanyu tuk̄ w̄u?

2 Moomeriryā mat̄i viint̄ na s̄i moovipata tuk̄, jeyyo moosaaka m̄alae. Moova na k̄iv̄ina maa kaa, s̄i m̄uri pata vira ^moosaaka tuk̄. Jeyyo, mookiitola na moolwa nkoondo. M̄sóvire sa s̄i moomaloomba M̄luungu tuk̄.

3 Mp̄ind̄i ^mooloomba s̄i moopata tuk̄ sa viint̄ ^vyoobweeyya m̄loombē, ní v̄iv̄i. Mooloomba sa mukiimikiriryē uláku waanyu.

4 Nyuunyu ^m̄yéendaa na vaki na val̄me va vaantu, s̄i m̄amányire k̄ava kijeengi na weeru ní k̄ava m̄ev̄i na M̄luungu tuk̄ w̄u? Sa jeyyo, m̄aunt̄ ura ^yoosaaka k̄ava kijeengi cha weeru wo arúmire k̄ava m̄ev̄i wa M̄luungu.

5 Karí mwiiséaa Masáare ^Yari Mp̄eho yal̄usa masáare aya ubweete tuk̄, “M̄atima M̄luungu ^avíka k̄uri suusu, watweenda maatuk̄ vii.”

6 Kikomi woowo, watoóngereryaa nduwo. Noo ^chooreka Masáare ^Yari Mp̄eho yal̄usa,

“M̄luungu avakítiraa vara ^viíva kipeembe,
maa kaa, avahéeraa nduwo vara ^viikíimyaa na
isi.”[◊]

7 Haaha reeru, iviiki isi ya M̄luungu. Ikáálra Mirim M̄iv̄i risiiti noro vatiija riri.

8 M̄useesereri M̄luungu ne vaseeserera ari. Nyuunyu vavi! Reki t̄umama uvi. Kei jiruli m̄itima yaanyu nyuunyu ^m̄uri kosikosi.[◊]

[◊] **4:6** Laanga Mp̄iri 3:34; 1 Peéteri 5:5. [◊] **4:8** Laanga Sabúuri 24:3-4.

9 Oni utsʉ̄ngʉ, riri na riri no myaaha. Lʉseko lwaanyu lʉvalandʉke lʉve kíriro. Na kweerya mitimá kwaanyu kʉve koona utsʉ̄ngʉsʉ̄ngʉ.

10 Kiimi na isi kwa Ijʉva, ne viinʉla arí.

Kwiilongowererya

11 Ee vanaviitʉ, kari mwiilóngowereryaa tʉku. Mʉuntʉ ^amʉlóngowereryaa mwiiwaachwe vyaviiha au ^amʉlámʉrʉraa, uwo alʉusaa Miyo ni mivʉ na iisínanalaa. Kati ^wookʉlámʉrʉra Miyo, na weewe si wiitúubaa tʉku, wavijaa wookʉlámʉrʉra.

12 Ni Malʉungʉ vii noo ^avíkaa Miyo na noo Malamuli. Ni yeeye vii noo ^adáhaa kʉlamuriryaa na kʉmala. Ha de haaha weewe ʉri ani fʉurʉ ʉmlamʉrire mʉkaaya waako?

Kwiivaa Kipeembe sa Masáare Yookʉ̄ja

13 Haaha nteereri nyuunyu ^mʉséaa, “Isikʉ au lomʉtóondo doma tʉri na mʉujii ʉmwí. Kwiikala tʉri ʉko mwaaka vʉʉ toochurusha no turya kisapʉ.”

14 Maa kaa, si mʉmányire ^cheene kíri fʉmira lomʉtóondo tʉku! Nkaasʉ yaanyu ni ya mpiindi nduudi vii. Nyuunyu ni ja mʉuve, ^woónekanaa kwa mpiindi kiduudi na kiduudi warímira.

15 Kíri vyoolʉsa jeyyo, vyasaakwa mʉndoosea, “Kooni Mweenevyoosi avyeéndire, kwiikala tʉri na bweeyya tʉri irí na ríra.”

16 Maa kaa, nyuunyu si mʉbwéeyyaa jeyyo tʉku, nyuunyu mwiivaa kipeembe no kiiyona. Kwiivaa kipeembe koosi ʉko kwaviiha.

17 Mʉuntʉ yoyoosi ʉra ^amánŷire isáare riija ro bweeyya na akareka kʉritʉmama, mʉuntʉ uwo abwéeyyaa ʉvi.

5*Kukaaniwa kwa Vasúngaati*

¹ Haaha, teeri nyuunyu vasúngaati! Riri na ani ntáákwi, sa mæsengeriire kiingira uturikirii wa kikomi.

² Usúngaati waanyu woórire, na iingo jaanyu jabóntwiirwebontwiirwe ni nchfli.

³ Saháabu na mpía jaanyu, jakwáatirwe ni kúutu. Kúutu iyo, kuvatwaala iri na kiloongii, na kurya iri mivíri yaanyu ja mooto. Nyuunyu mukángwiire máari siku iji jo herererya.

⁴ Laangi! Vatamami vaanyu voong'uula! Voovo varima na vaachwa mawanda yaanyu na kwa ukwaata si mwavaraha tuku. Kung'uula kwaavo Ijuba Mweenengururu akutéiire.

⁵ Mwiibóheriiryе aha weerwii kwa máari ^jiri foo na uláku ^uri foo. Mulhungu aséngeriire kuvalamurira. Haaha muvíre ja ng'oombe ^jinénehire so siinjwa.

⁶ Nyuunyu mulúusire iryा na muvúálaire vaantu vawoloki, novo si vavasítira tuku.

Kuyimiriryा Uturikiri

⁷ Sa jeyyo, vanaviit u yimiriryi fuuru siku ^ari kuuja Yéesu Mweenevyoosi. Laangi ^vyene murimi awóojeraa iwunda ritoole ndiwa ja kikomi ^jakangaala. Ayímiriryaa mbula ja mbere ya mwaaka na jo kiimikiriryा mwaaka. ⁸ Baa nyuunyu moosaakwa mandooyimiriryा na mitima yaanyu yíme neeja, sa kuuja kwa Yéesu Mweenevyoosi kwaséngeriire.

9 Vanaviitu kari mwiing’uuriraa nyuunyu kwa nyuunyu tuku sa mudiire lamurirwa ni Muluungu. Laangi, Mułamuli iimire mbere ya muryaango.

10 Vanaviitu valaangi valáali na mutwe vara ^valuusika kwa irina ra Ijuva ^vyeeene vayimiriryaa uturikiri. Nyuunyu vatuubiriryi avo.

11 Nyuunyu mwamányire, vara ^vayimiriryaa tavaválaa vatalariwa. Mwateera uyimiriryi wa Ayúubu na mwateera kira ^cheene Ijuva amutumamira siku jo herererya. Ijuva atiite mbavariri na wuuja mukuulu.◊

12 Ee vanaviitu kulookya vyoosi, kari mwiiláhaa baa kwa kurumu au kwa weeru au kwa kiintu chiingi chochoosi tuku. Kooni muséire, “Hii” ive “Hii” na kooni muséire, “Tuku” ive “Tuku.” Kooni si moobweeyya jeyyo heewa muri iryा.◊

Kuloomba ko Ruma

13 Eri, kwatiite umwi waanyu ^yooturikira wuu? Uwo yoosaakwa amuloombe Muluungu. Eri, amwaari umwi waanyu ^ari na cheeru wuu? Uwo yoosaakwa iimbe nyimbo jo duumba.

14 Eri, amwaari umwi waanyu ^alwuire wuu? Uwo yoosaakwa avaanirire vawosi va mpuka ya vaantu ^vamuruma Yéesu sa vamuloombere na vamuhake makuta kwa irina ra Yéesu Mweenevyooosi.

15 Na kati ^voomuloombera ko ruma, hola ari. Mweenevyooosi mwiinula ari na kira uvi ^abweeyya, Mweenevyooosi sea ari wasírire.

16 Sa jeyyo, mandookiwyira uvi waanyu nyuunyu kwa nyuunyu na mandookiiloombera

◊ 5:11 Laanga Ayúubu 42:10-13. ◊ 5:12 Laanga Matáayo 5:33-37.

sa Mweeneyoosi avahorye ʉlwíri waanyu. Kuloomba kwa muuntu mwoloki mbere ya Maluang'a kwatiite ngururu nkulu na kwatúmamaa.

¹⁷ Múláali na mätwe Elía ni muuntu ja suusu ajáa. Yeeye ajáa aloomba kwa mätima woosi mbula idíire vaa na kíkomi, mbula si yavaa isi iyo kwa myaaka itatu na myeeri mæsasatu tuku! [◊]

¹⁸ Maa kei akujoomaloomba Maluang'a mbula ivae, mbula ikavaa na isi ikatoola ndíiwa jaachwe kei. [◊]

¹⁹ Vanaviitü umwi waanyu kooni arékire kimáári na muuntu wiingi kooni amuhíndwíre,

²⁰ taangi, uwo ^yoomuhindula muuntu muvi fuma urimirii waachwe, kúva iise ahóniirye nkaasu ya mwiiwaachwe fuma inkwyii na uvi ^uři foo kúva uři waséyyiwe.

[◊] 5:17 Laanga 1 Vatemi 17:1. [◊] 5:18 Laanga 1 Vatemi 18:42-45.

**Rangi
Rangi Translation Project (New Testament)**

copyright © 2023 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rangi

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files dated 8 May 2025

f1dc5da6-bc39-5ea5-ac13-942132b5feb6